

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania Agencji [...] "G." Spółki z o.o. w O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
z udziałem zainteresowanych: M.K., R.B. i syndyka masy upadłości K. Spółki z o.o.
w upadłości likwidacyjnej w O.
o ustalenie płatnika i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 grudnia 2017 r.,
zażalenia Agencji [...] "G." Spółki z o.o. w O.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 maja 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

1. oddała zażalenie;

2. zasądza od odwołującej się Agencji [...] G. Spółki z o.o. w O. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., decyzjami z 15 stycznia 2016 r. oraz z 11 stycznia 2016 r., wydanymi na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 4

pkt 2a i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.), a także art. 81 ust. 1, art. 85 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1938), stwierdził, że płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne: (-) za M.K. z tytułu wykonywania umowy zlecenia od 1 grudnia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. oraz od 15 maja 2013 r. do 24 lipca 2013 r. oraz (-) za R.B. z tytułu wykonywania umowy zlecenia w okresie od 24 lipca 2013 r. do 7 listopada 2013 r. jest Agencja [...] „G.” Spółka z o.o. w O.. Jednocześnie organ rentowy ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne z tego tytułu w wysokości wskazanej w zaskarżonych decyzjach za poszczególne miesiące.

Odwołania od powyższych decyzji złożyła Agencja [...] „G.” Spółka z o.o. w O., wnosząc o zmianę zaskarżonych decyzji i stwierdzenie, że płatnikiem składek na ubezpieczenia zdrowotne z tytułu umów zleceń jest K. Spółka z o.o. w O.. Syndyk masy upadłości zainteresowanej K. Spółki z o.o. w O. w upadłości likwidacyjnej poparł stanowisko organu rentowego i wniósł o oddalenie odwołań.

Sąd Okręgowy w O., wyrokiem z 25 marca 2016 r., oddalił odwołania. W wyniku apelacji Agencji [...] „G.” Spółki z o.o. w O. Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z 12 stycznia 2017 r., oddalił apelację.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji wniosła odwołująca się Agencja [...] „G.” Spółka z o.o. w O..

Zarządzeniem z 12 kwietnia 2017 r. pełnomocnik strony skarżącej został zobowiązany do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w terminie 7 dni, pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej. Pismem z 28 kwietnia 2017 r. pełnomocnik strony skarżącej podał, że nie jest mu znana wartość przedmiotu zaskarżenia, a sprawa o ustalenie płatnika składek nie ma charakteru majątkowego; dlatego – w jego ocenie – oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia nie jest wymogiem formalnym skargi kasacyjnej.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny w (...), postanowieniem z 8 maja 2017 r., odrzucił skargę kasacyjną z powodu niewskazania przez pełnomocnika strony skarżącej wartości przedmiotu zaskarżenia, mimo wezwania do uzupełnienia braków formalnych skargi (art. 398⁶ § 2 k.p.c.). W uzasadnieniu postanowienia o

odrzućeniu skargi Sąd zaznaczył, że rozpoznawana sprawa o ustalenie podmiotu zobowiązanego do odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne, którego tytuł stanowiły umowy zlecenia, jest sprawą o prawa majątkowe. Tym samym, zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c., dopuszczalność wniesienia skargi kasacyjnej w tego typu sprawie ograniczona jest wartością przedmiotu zaskarżenia. Strona skarżąca była zatem zobowiązana do podania tej wartości.

Zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) wniosła odwołująca się Agencja [...] „G.” Spółka z o.o., zarzucając naruszenie prawa procesowego – „art. 398² § 1 k.p.c. przez jego błędną interpretację i uznanie, że sprawa o ustalenie płatnika składek jest sprawą o prawa majątkowe, w której możliwość wniesienia skargi kasacyjnej jest uzależniona od wartości przedmiotu sporu”. Składający zażalenie wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w celu nadania biegu wniesionej skardze kasacyjnej. W uzasadnieniu zażalenia wyrażono pogląd, że zaskarżonymi decyzjami organ rentowy ustalił płatnika składek na ubezpieczenie zdrowotne. To ustalenie stanowiło przedmiot sporu. Podstawa wymiaru składek nie była zaś sporna między stronami. Dlatego sprawa nie dotyczy ochrony praw majątkowych.

W odpowiedzi na zażalenie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od odwołującej się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie zażaleniowe przed Sądem Najwyższym, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

W rozpoznawanej sprawie nie było sporne, że zainteresowani M.K. i R.B. podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu. Skarżący kwestionował natomiast, że nie jest płatnikiem składek. Spór dotyczył zatem tego, kto powinien odprowadzać należne składki na ubezpieczenia zdrowotne (co stanowi pochodną ubezpieczenia społecznego) za ubezpieczonych M.K. i R.B..

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że sprawa o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o której mowa w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c., to sprawa, w której spór dotyczy istnienia obowiązku

podlegania danej osoby fizycznej ubezpieczeniom społecznym z któregokolwiek tytułu wymienionego w art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W rezultacie, w sprawie, w której adresat decyzji organu rentowego zaprzecza, że jest płatnikiem składek należnych za ubezpieczonego, spór przedmiotowo dotyczy obowiązku uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne, a nie podlegania ubezpieczeniu. Sprawa ta nie należy zatem do kategorii wymienionej w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., a o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 stycznia 2017 r., II UZ 68/16, LEX nr 2209114; z 21 kwietnia 2015 r., II UZ 8/15, OSNP 2017 nr 3, poz. 34; z 15 kwietnia 2015 r., I UK 470/14, LEX nr 1751284). Zarzut naruszenia art. 398² k.p.c. okazał się zatem bezpodstawny. Skarżący miał obowiązek oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego, ponieważ od tej wartości zależała dopuszczalność skargi kasacyjnej. Odmowa wykonania tego obowiązku musiała się zakończyć odrzuceniem skargi kasacyjnej.

Zaskarżone w rozpoznawanej sprawie decyzje określały płatnika składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz podstawę wymiaru i wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych.

Zgodnie z art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, dyrektor oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia rozpatruje indywidualne sprawy z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego. Do indywidualnych spraw z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego zalicza się sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczeń (ust. 1). Do spraw, o których mowa w ust. 1, nie należą sprawy z zakresu wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne, należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych (ust. 2).

Zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydane zostały w ramach kompetencji przyznanych mu właśnie na podstawie art. 109 ust. 2 powyższej ustawy i dotyczą wymiaru i poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne, a nie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, co do którego – w sprawach wątpliwych (gdy objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym z mocy prawa nie jest konsekwencją objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi) – może się

wiążąco wypowiadać tylko Narodowy Fundusz Zdrowia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 marca 2015 r., I UK 251/14, LEX nr 1712806 i powołane tam orzecznictwo i piśmiennictwo).

Nie można zatem przyjąć, że przedmiotem rozpoznania Sądu Apelacyjnego było podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu, skoro nie należy to do kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i, co więcej, rozstrzygnięcie sporu o objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym nie należy do drogi postępowania przed sądem powszechnym – sądem ubezpieczeń społecznych (art. 109 ust. 5 i 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), tylko do drogi sądowoadministracyjnej.

W rezultacie dopuszczalność skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie, ograniczonej do kwestii płatnika składek i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia zdrowotne, jest – zgodnie z art. 398² zdanie pierwsze k.p.c. – uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Z tych względów postanowiono jak w sentencji na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnięto w myśl reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c.

as